Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

18.9.2017

Viite Hallituksen esitys eduskunnalle toimeentuloturvan muutoksenhakulautakuntia koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 74/2017 vp); sosiaali- ja terveysministeriön kirjelmä valiokunnille 15.9.2017

Asia **Työ- ja elinkeinoministeriön lisälausunto**

Sosiaali- ja terveysministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö ovat olleet kuultavina työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa 8.9.2017 viitekohdassa mainitussa asiassa. Työ- ja elinkeinoministeriö on esittänyt valiokunnalle, että hallituksen esitykseen sisältyvää lakiehdotusta 3 tulisi täydentää siten, että ehdotetun lain 3, 9 ja 9a §:ää täydennettäisiin palkkaturva- ja vuorotteluvapaa-asioita koskevilla maininnoilla.

Työ- ja elinkeinoministeriön esittämän muutoksen tekeminen tarkoittaisi käytännössä sitä, että ehdotetusta laista kävisi yksiselitteisesti ilmi, että palkkaturva- ja vuorotteluvapaa-asioita on tarkoitus käsitellä sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnassa työttömyysturva-asioita vastaavassa kokoonpanossa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on lähettänyt työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle 15.9.2017 päivätyn lausuman, jossa vastustetaan työ- ja elinkeinoministeriön esittämiä muutoksia. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tarpeellisena antaa valiokunnalle asiaa koskevan vastineen.

Sosiaali- ja terveysministeriö vetoaa siihen, että sosiaaliturvaa koskevaa lainsäädäntöä muutetaan hyvin usein. Tämä pitää täysin paikkansa. Työ- ja elinkeinoministeriön esityksen toteuttaminen ei kuitenkaan johtaisi lautakuntaa koskevan lain toistuvaan muuttamiseen. Muutostarvetta lautakuntaa koskevaan lakiin aiheutuisi lähinnä silloin, kun jokin etuuksista esimerkiksi lakkaa kokonaan. Ainakaan työttömyysturvan ja palkkaturvan osalta tällaista ei liene odotettavissa. Etuuksien saamisen edellytyksiin ja muihin vastaaviin seikkoihin liittyvät muutokset eivät lähtökohtaisesti aiheuta tarvetta muuttaa lautakuntaa koskevaa lakia.

Työ- ja elinkeinoministeriön esitys johtaisi siihen, että lautakuntaa koskevassa laissa säädettäisiin hallituksen esitystä vastaavasti lautakunnan pääsääntöisestä ratkaisukokoonpanosta. Ainoastaan pääsääntönä olevasta ratkaisukokoonpanosta poikkeamisesta olisi työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan tarpeen säätää hallituksen esityksessä esitettyä tarkemmin. Poikkeuksia olisivat työttömyysturva-asiat (kuten HE:ssä), palkkaturva-asiat ja vuorotteluvapaa-asiat (kuten työ- ja elinkeinoministeriön aiemmassa lausunnossa) sekä aikuiskoulutukea ja ammattitutkintostipendiä koskevat asiat (näitä ei mainittu työ- ja elinkeinoministeriön aiemmassa lausunnossa, koska nämä eivät kuulu työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan).

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan ministeriön esittämän muutoksen toteuttaminen edellyttäisi siten viiden pääsäännöstä poikkeavan asiaryhmän mainitsemista lakiehdotuksen 3, 9 ja 9 a §:ssä. Muita asiaryhmiä ei työ- ja elinkeinoministeriön käsityksen mukaan olisi tarpeen eritellä ehdotetussa laissa.

Sosiaali- ja terveysministeriö viittaa myös siihen, että työ- ja elinkeinoministeriön esittämä täsmennystarve voidaan hoitaa muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä. Työ- ja elinkeinoministeriö ei yhdy sosiaali- ja terveysministeriön näkemykseen. Laissa säädettäisiin hallituksen esityksen mukaan työttömyysturva-asioita ja muita kuin työttömyysturva-asioita koskevasta lautakunnan ratkaisukokoonpanosta. Lautakunnan työjärjestys, jonka mukaan palkkaturvaa ja vuorotteluvapaata koskevat asiat käsiteltäisiin työttömyysturva-asioita koskevassa kokoonpanossa, olisi ristiriidassa lain sanamuodon kanssa. Tällainen ei ole mahdollista.

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää lausunnossaan myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n 9 momentin täydentämistä. Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa esitystä ja esittää lisäksi, että työ- ja elinkeinotoimiston ohella säännöksessä mainittaisiin työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus. Asiakaspalvelukeskus antaa työttömyysturvalain 11 luvun 4 §:n perusteella työvoimapoliittisia lausuntoja työnhakijan työttömyysturvaoikeudesta ja hoitaa näissä tilanteissa myös valitusprosessiin liittyvät toimet.

Kimmo Ruth
työmarkkinaneuvos, osastopäällikön poissa ollessa

Timo Meling
vanhempi hallitussihteeri